

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТА «ОСНОВИ ФЛОРИСТИКИ ТА ФЛОРА УКРАЇНИ»

1. Мета: формування у студентів уявлення про флору і рослинний покрив; регіональні, елементарні, парціальні флори, ценофлору, елементи флори, флористичні комплекси, способи та методи аналізу флор. Вивчаючи особливості флори, студенти вперше вивчають не окремі рослини, їх органи, класифікацію, а флористичні комплекси з їх всебічним аналізом: таксономічною, хорологічною, еколого-географічною екологічною, біологічною і еколого-ценотичною структурою. Дисципліна «Основи флористики та флора України» тематично пов'язана з такими дисциплінами: «Ботаніка», «Географія рослин і тварин», «Біологічна номенклатура», «Навчально-польова практика з ботаніки» і є основою для вивчення інших біологічних наук; тісно пов'язана з морфологією, анатомією, генетикою, цитологією, фізіологією рослин, екологією, геоботанікою, біогеографією, молекулярною біологією, цитологією, каріологією, еволюцією, філогенією рослин.

2. Компетентності, якими повинні оволодіти здобувачі вищої освіти.

Соціально-особистісні: здатність генерувати нові ідеї (креативність), здатність до системного мислення, аналізу та синтезу; розуміння та сприйняття етичних норм поведінки відносно інших людей і відносно природи (принципи біоетики).

Загально-наукові: базові знання в галузі, необхідні для освоєння загально-професійних дисциплін. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Інструментальні: дослідницькі навички; навички роботи з комп'ютером.

Загально-професійні: базові уявлення про різноманітність біологічних об'єктів, розуміння значення біорозмаїття для збереження стійкості біосфери; володіння методами спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, аналізу біологічних об'єктів; здатність організувати роботу відповідно до вимог безпеки життєдіяльності й охорони праці; уявлення про сучасні досягнення в галузі флористики

Спеціалізовано-професійні: формування уявлення про флору та рослинний покрив України, їх структуру і аналіз; здатність використовувати знання, уміння й навички з дисципліни для теоретичного освоєння загально-професійних біологічних дисциплін і рішення практичних завдань та їх використання в професійній діяльності.

Формування вищезазначених компетентностей сприятиме ефективному функціонуванню майбутніх фахівців у навчальному та професійному середовищі, мобільності і конкурентоспроможності на ринку праці.

3. Зміст навчальної дисципліни:

Заліковий кредит 1.

Змістовий модуль 1.

Лекції

Тема 1. Основи вчення про флору.

Тема 2. Історія становлення флористики як науки.

Тема 3. Флористичний аналіз.

Тема 4. Структурний аналіз флори: систематична, біоморфологічна, екологічна, географічна, формаційна структури флори.

Тема 5. Поняття про синантропізацію флори. Синантропна флора України та її структура.

Тема 6. Особливості дослідження урбано- та пагофлор.

Тема 7. Екотопічний та біотопічний аналізи флори України

Тема 8. Аналіз антропогенних змін флори. Флорогенез.

Тема 9. Загальна характеристика флори України.

Практичні роботи

Тема 1. Основи вчення про флору: історія розвитку, структура, ознаки, методи дослідження флор. Історія становлення флористики як науки. Основні підсумки досліджень флори України.

Тема 2. Флористичний аналіз. Аналіз структури флор: проведення систематичного аналізу флори України

Тема 3. Аналіз структури флор: проведення біоморфологічного аналізу флори України

Тема 4. Аналіз структури флор: проведення географічного та вікового аналізу флори України. Поняття про флорогенез.

Тема 5. Аналіз структури флор: проведення еколого-фітоценотичного аналізу флори України. Господарська оцінка флори.

Тема 6. Поняття про синантропізацію флори. Синантропна флора України та її структура.

Тема 7. Особливості дослідження урбано- та пагофлор.

Тема 8. Екотопічний та біотопічний аналізи флори України.

Тема 9. Характеристика флори України.

4. Обсяг вивчення навчальної дисципліни: 4 кредити ЄКТС, 120 годин, у тому числі 40 аудиторних годин (20 лекційних, 20 практичних годин), 80 годин самостійної та індивідуальної роботи.

5. Форма підсумкового контролю: залік.

6. Інформація про науково-педагогічних працівників, які забезпечуватимуть викладання цієї навчальної дисципліни: Оптасюк Ольга Михайлівна – кандидат біологічних наук, доцент.

7. Перелік основної літератури:

Основна:

1. Бурда Р.И. Антропогенная трансформация флоры. – Киев: Наук. Думка, 1991. – 168 с.
2. Еленевский А.Г., Соловьева М.П., Тихомиров В.Н. Ботаника. Систематика высших, или наземных, растений. – М.: Академия, 2004.
3. Заверуха Б.В. Флора Волыно-Подольи и ее генезис. – Киев: Наук. Думка, 1985. – 192 с.

4. Матвеев Н.М. Биоэкологический анализ флоры и растительности (на примере лесостепной и степной зоны): учебное пособие. – Самара: Изд.-во «Самарский ун-т», 2006. – 311 с.
5. Нечитайло В.А., Л.Ф. Кучерява. Ботаніка. Вищі рослини. – К.: Фітосоціоцентр, 2001. – С. 105-124.
6. Протопопова В.В. Синантропная флора Украины и пути ее развития. – К.: Наук. Думка, 1991. – 204 с.
7. Тимонин А.К., Соколов Д.Д., Шипунов А.Б. Систематика высших растений. Ботаника: в 4 т. – Т. 1-2. – М.: Академия, 2009
8. Толмачев А.И. Методы сравнительной флористики и проблемы флорогенеза . – Новосибирск: Наука, 1986. – 195 с.
9. Щербаков А.В., Майоров С.Р. Инвентаризация флоры и основы гербарного дела: Методические рекомендации / Под ред. проф. П.С. Новикова. – М.: Товарищество научных изданий КМК, 2006. – 50 с.
10. Юрцев Б.А., Камелин Р.В. Основные понятия и термины флористики. – Пермь: Изд.-во Пермского ун-та, 1991. – 80 с.

Додаткова:

1. Алексеев Е.Б., Губанов И.А., Тихомиров В.Н. Ботаническая номенклатура. – М.: Изд.-во МГУ, 1989.
2. Миркин Б.М., Наумова Л.Г., Соломещ А.И. Современная наука о растительности. – Москва: Логос, 2001. – 264 с.
3. Определитель высших растений Украины / Доброчаева Д.Н., Котов М.И., Прокудин Ю.Н. и др. – Киев: Наук. Думка, 1987. – 548 с.
4. Тахтаджян А.Л. Флористические области Земли. – Л.: Наука, 1978. – 248 с.
5. Толмачев А.И. Введение в географию растений . – Л.: Изд.-во ЛГУ, 1974. -244 с.
6. Флора европейской части СССР. – Т. 1-10.- Л.: Наука, 1974-2001 (з 9 тому видання виходить під назвою «Флора Восточной Европы», С.-Пб., Наука, 1996).
7. Флора УРСР. – К.: Вид-во АН УРСР. – Т. 1–12. – (1935 – 1965).
8. Фундаментальная электронная библиотека «Флора и фауна» // Ресурс доступу: www.herba.msu.ru
9. Червона книга України. Рослинний світ / За ред. Я.П. Дідуха. – К.: Глобалконсалтинг, 2009. – 900 с.
10. Шмидт В.М. Статистические методы в сравнительной флористике. – Л.: Изд.-во Ленингр. Ун-та, 1980. – 176 с.

Науково-педагогічний
працівник

_____

(підпис)

_____

(ініціали та прізвище)

Завідувач кафедри

_____

(підпис)

_____

(ініціали та прізвище)